

Pripremite organizam i kožu
za vruće dane!

Duga i hladna zima je konačno iza nas. Stižu nam topli, sunčani dani koji bude duh i tijelo. Iako bez sunca nema života, valja imati na umu da je sunce, odnosno UV zračenje koje ono emitira, jedan od najvećih neprijatelja kože.

Dr.sc. DARIJA VRANEŠIĆ BENDER

Pretjerano izlaganje kože suncu potiče stvaranje štetnih slobodnih radikala. Slobodni radikali vidljivo oštećuju tkivo kože što se manifestira pojavom bora, tamnih mrlja i opeklina od sunca. No, ono što još više zabrinjava jesu unutarnja oštećenja koja povisuju rizik od karcinoma kože.

Upotreba krema sa zaštitnim faktorom, adekvatna njega kože prije i nakon sunčanja, pokrivanje glave šeširom te izbjegavanje sunca u vrijeme najjačeg zračenja su provjerene metode zaštite kože.

Kreme za sunčanje sa zaštitnim faktorom posebno su vrijedne kada sadrže prirodne sastojke poput **meda, maslinovog ulja, aloe vere, kakao maslaca, sjemenki grožđa** – supstance koje djeluju kao snažni antioksidansi te druge tvari koje hrane i štite kožu.

Za one koji nemaju volje i vremena za izlaganje suncu postoje i kreme za intenzivno tamnjene koje sadrže ekstrakt mrkve bogat beta karotenom što potiče pigmentaciju i štiti kožu od oštećenja.

Nakon sunčanja valja nanijeti osvježavajući gel sa sastojcima koji hrane, vraćaju elastičnost i hladne kožu – poput **zelenog čaja, aloe vere, sjemenki grožđa, ulja mente i vitamina E**.

“

Pravovaljanim uzimanjem nutrijenata putem **dodataka prehrani** možemo kožu pripremiti za izlaganje suncu, umanjiti oštećenja i pojavu alergija na sunce te dulje zadržati preplanuli ten.

”

Brojne studije ukazuju na nutrijente koji mogu biti od velikog značenja u zaštiti kože od oštećenja. Štoviše, pravovaljanim uzimanjem tih nutrijenata putem dodataka prehrani možemo kožu pripremiti za izlaganje suncu, umanjiti oštećenja i pojavu alergija na sunce te dulje zadržati preplanuli ten.

U tom se kontekstu ističu karotenoidi koji igraju važnu ulogu u zaštiti tkiva od oštećenja uzrokovanih UV zračenjem. U kliničkim pokusima, najviše se ispitivalo djelovanje antioksidativnih nutrijenata, beta karotena, vitamina A, C, E te selena i cinka. Također, od koristi mogu biti i drugi antioksidansi porijeklom iz hrane, primjerice antiokisdansi iz brokule, propolis, supervoća acai i noni kao i snažni antiokisdans koenzim Q10.

Aloe vera je ljekovita biljka koja se već stoljećima koristi za obnavljanje i zaštitu kože i sluznica, a novije znanstvene studije ukazuju na zaštitno djelovanje zelenog čaja i maslinovog ulja.

Dodaci prehrani za zaštitu kože *od sunca*

OMEGA-3

Omega-3 masne kiseline imaju bitnu ulogu u stvaranju lipidne barijere kože. One, također, vlaže kožu i ublažavaju nadražaje na koži.

Nedostatak esencijalnih masnih kiselina se manifestira suhom kožom sklonom iritacijama. Zbog toga je neophodno prehranom osigurati njihov adekvatan unos i kada je potrebno posegnuti za dodatnim omega-3 masnim kiselinama jer potiču vitalan i mladolik izgled kože.

BETA KAROTEN

Beta karoten je jedan od najčešće korištenih dodataka u svrhu pripreme kože za sunce.

Rezultati velikog broja eksperimentalnih studija ukazuju na to da **beta karoten djeluje zaštitno protiv akutnih i kroničnih manifestacija kožnih oštećenja uzrokovanih izlaganjem suncu**. Kako bi se polučilo zaštitno djelovanje potrebo je uzimati beta karoten najmanje 10 tijedana prije izlaganja suncu.

ZELENI ČAJ

Zeleni čaj je popularni napitak koji se konzumira diljem svijeta, a posebice u Azijatskim zemljama, poput Kine, Koreje, Japana i Indije. Temeljeno na dokazima o povoljnim učincima zelenog čaja na kožu miševa i nešto dokaza o djelovanju na ljudsku kožu, mnoge farmaceutske i kozmetičke kompanije dodaju ekstrakte zelenog čaja u svoje proizvode za njegu kože. Zeleni čaj zasigurno ima izvjestan povoljni učinak, a nećemo pogriješiti ako uzimamo kapsulirani ekstrakt zelenog čaja. Kada biramo dodatke prehrani s ekstraktom zelenog čaja, valja odabrati one koji imaju standardiziranu količinu katehina.

ALOE VERA

Aloe vera je cijenjena ljekovita biljka koja se već više od 2000 godina koristi za prirodnu njegu kože, a izvanredna je pomoć za suhu, osjetljivu i oštećenu kožu.

Svojim iscjeljujućim svojstvima, Aloe vera štiti kožu i smiruje opekline, djeluje protuupalno te pomaže kod zarastanja rana i ozljaka. Pravi melem za kožu!

C KOMPLEKS

Vitamin C s bioflavonoidima oblik je dodataka prehrani koji je napravljen kako bi što više oponašao prirodno okružje vitamina C, budući de se taj vitamin u agrumima nalazi u prirodnom kompleksu s biljnim kemikalijama bioflavonoidima.

Jedno od značajnijih novih dermatoloških otkrića je otkriće sposobnosti **vitamina C** da se "uprostavi" negativnim posljedicama izlaganja suncu. Nagomilani slobodni radikali uzrokuju značajnu štetu na tkivima posebice na kolagenu i elastinu, gradivnim komponentama kože, uzrokujući, primjerice, stvaranje bora na koži.

Vitamin C, kao moćan antioksidans neutralizira slobodne radikale te tako sprječava oštećenja na koži. Osim prevencije oštećenja, vitamin C igra važnu ulogu i u regeneraciji već oštećene kože kroz poticanje sinteze kolagena. Prema Američkom dermatološkom društvu, dnevni unos 500 – 1000 mg vitamina C može biti od velike koristi za očuvanje zdravlja kože.

VITAMIN E

Vitamin E naziva se i "vitamin ljepote" jer potiče mnoge kemijske reakcije u organizmu koje poboljšavaju stanje naše kože. Snažan je antioksidans koji potiče popravak oštećenja uzrokovanih djelovanjem slobodnih radikala i blagotorno djeluje na sve tipove kože. Također, pomaže u smanjenju crvenila kože nakon pretjeranog izlaganja suncu te smanjuje nastajanje bora i održava kožu glatkom kroz duže vrijeme.

B KOMPLEKS

Vitamini B skupine neophodni su za održavanje zdrave kože, kose i noktiju. Oni će, uz proteine kao potporu, pomoći Vašoj koži da ostane sjajnija i elastičnija, noktima da budu čvršći i kosi da bude mekša i svilenkastija.

Studije su pokazale da je čak 40% slučajeva dermatitisa rezultat nedostatnog unosa vitamina B skupine prehranom. Izbjegavanjem deficita vitamina B skupine možemo odgoditi slab rast i sijedenje kose, sušenje, crvenilo i iritaciju kože, ispucale usne i pojavu ranica na rubovima usta i oko nosa te lomljenje noktiju.

B kompleks je dobro uzimati tijekom proljeća, kako bi adekvatno nahrаниli kožu i pripremili je za štetne utjecaje koji je čekaju ljeti.

BROKULA

Brokula je kao riznica nutrijenata i drugih tvari s antioksidativnim djelovanjem odlična namirnica za postizanje pravilne ravnoteže antioksidansa i prooksidansa u tijelu. Istraživanja na miševima objavljena u travnju ove godine pokazala su kako ekstrakt klica brokule može zaštiti kožu od štetnog učinka UV zračenja i time smanjiti rizik od pojave karcinoma kože. Kod miševa hranjenih brokulom razvilo se 25% manje tumora na koži.

Osim toga, ti su tumori bili 70% manji od tumora koji su se razvili kod miševa koji nisu bili hranjeni brokulom. Lako se radi o istraživanjima provedenim na životnjama, nedvojbeno je da brokula ima povoljno djelovanje na zaštitu od UV zračenja.

SOJA LECITIN

Sojin lecitin je prirodnji emulgator, koji se sastoji se od kolina i inozitola u obliku fosfatidilkolina. Svojstvo emulgatora osigurava vezanje vlage i masnoća, tvari koje se u normalnim okolnostima ne vežu. Upravo je ravnoteža vlage i masnoće u koži bitna za lijep, svjež i mladolik izgled kože, a čest problem je nedostatak vlage, posebice ljeti i zimi kada se koža izrazito isušuje. **Osobina lecitina da veže vlagu dolazi do izražaja kod svih stanja u kojima je koža suha i ispucala.**

PROPOLIS

Propolis je visokovrijedan pčelinji proizvod složenog kemijskog sastava. Znanstvenim istraživanjima iz propolisa je izolirano više od 250 različitih spojeva, uključujući antioksidanse (flavonoide), aminokiseline, vitamine, minerale, organske kiseline i eterična ulja. Zbog visokog udjela antioksidansa, uzimanje propolisa može biti dobra strategija zaštite od sunčevog zračenja. Također, zaštitna uloga propolisa dokazana je u istraživanjima u kojima je propolis nanošen na kožu, a dokazano je **smirujuće djelovanje na upalne promjene na koži, te smanjenje oksidacije lipida izazvano UV zračenjem**. Smatra se kako propolis može imati blagotorne zaštitne učinke na foto-oštećenja kože te zaštititi od karcinogeneze.

KOENZIM Q10

U većine osoba starijih od trideset godina, razina koenzima Q10 u koži je snižena, što rezultira smanjenom sintezom kolagena, elastina i drugih molekula važnih za kožu. **Koenzim Q10 uspješno poništava štetan utjecaj UV zračenja i djelovanje reaktivnih kisikovih spojeva koji oštećuju elastin i kolagen kože, pa se često dodaje u kreme koje služe za obnavljanje kože.** Osim ove vanjske, egzogene primjene, koenzim Q10 djeluje povoljno na obnavljanje kože i smanjenje bora ako se uzima u obliku dodataka prehrani.

MULTIVITAMINI I MINERALI

Multivitamini i minerali potrebni su odraslima i djeci i ljeti, iako često tijekom toplijih mjeseci zaboravljamo na takve pripravke. Naime, sunce može djelovati iscrpljujuće na organizam i imunitet, pa tada dodaci prehrani mogu biti od koristi.

I na kraju, valja spomenuti vodu. Adekvatan unos vode pomaže otklanjanje otpadnih tvari i „čistiti“ kožu. S druge strane, nedovoljan unos vode se prvo primjećuje upravo na koži. Stoga, kako bi se osigurala optimalna vlažnost i uklonili vidljivi znaci starenja kože potrebno je unijeti barem 1.5 l tekućine dnevno, najbolje putem mineralne ili izvorske vode, biljnih čajeva te prirodnih sokova.

*Dr.sc. DARIJA VRANEŠIĆ BENDER
/ Vitaminoteka*